

मराठी

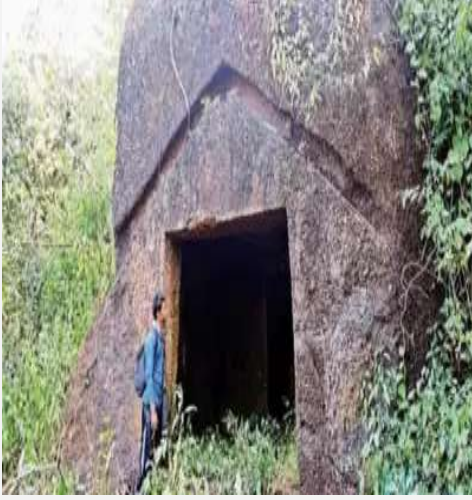
ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

01 नोव्हेंबर 2023

महाराष्ट्र राज्य बातम्या

रत्नागिरीत सापडल्या एलिफंटापेक्षा जुन्या मंदिराच्या लेण्या

बातम्यांमध्ये: रत्नागिरीत सापडल्या एलिफंटापेक्षा जुन्या मंदिराच्या लेण्या

- प्राचीन भारतीय इतिहासाचे प्राध्यापक आणि त्यांच्या संशोधकांच्या चमूने रत्नागिरीच्या राजापूरजवळील जंगली भागात **दोन खडक कापलेल्या शैव मंदिराच्या गुहा सापडल्या आहेत.**

महत्त्वाचे मुद्दे:

- राजापूर शहरापासून सुमारे 8 किमी अंतरावर शैव पंथाच्या या दगडी गुहा आहेत.
- अशाच प्रकारच्या **शैव गुहांचा समूह यापूर्वी दक्षिण गोव्यातील काझुले भागात सापडला होता.**
- मोनोलिथिक-कट लॅटराइट गुहा मंदिर **5व्या किंवा 6व्या शतकाच्या** आसपास कधीतरी तयार केले गेले आणि ते एलिफंटा लेण्यांपेक्षाही जुने आहेत.

एलिफंटा लेणी बद्दल:

- एलिफंटा लेणी हे मुख्यतः हिंदू **देव शिव** यांना समर्पित असलेल्या रॉक-कट गुहा मंदिरांचा संग्रह आहे.
- ते एलिफंटा बेटावर (ज्याला घारापुरीचे बेट असेही म्हणतात), मुंबई, महाराष्ट्र, भारताच्या किनाऱ्याजवळ अरबी समुद्रात आहेत.
- पाचव्या ते आठव्या शतकादरम्यान** लेणी कोरण्यात आल्याचे मानले जाते
- लेणी दोन गटांमध्ये विभागली आहेत: **पश्चिम गट (लेणी 1-5) आणि पूर्व गट (लेणी 6-7).**
- दोन गटांपैकी पश्चिम गट हा सर्वात महत्त्वाचा आहे आणि त्यात शिवाच्या प्रसिद्ध **त्रिमूर्ती शिल्पासह** सर्वात प्रभावी शिल्पे आहेत.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

PCMC ने सर्वोत्कृष्ट नॉन-मोटराइज्ड ट्रान्सपोर्ट सिस्टीम असणारे शहर हा पुरस्कार जिंकला

बातम्यांमध्ये: PCMC ला शहरी मंत्रालयाचा पुरस्कार

- पिंपरी चिंचवड महानगरपालिकेला (PCMC) गृहनिर्माण आणि नागरी व्यवहार मंत्रालयाने आयोजित केलेल्या अर्बन मोबिलिटी इंडिया कॉन्फरन्स 2023 मध्ये 'द सिटी विथ द बेस्ट नॉन-मोटराइज्ड ट्रान्सपोर्ट सिस्टीम' हा पुरस्कार मिळाला आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- हा कार्यक्रम दिल्लीत आयोजित करण्यात आला होता जिथे नागरी संस्थेला नॉन-मोटराइज्ड (NMT) अनुकूल पिंपळे सौदागर शेजारच्या प्रकल्पासाठी पुरस्कार देण्यात आला.

अर्बन मोबिलिटी इंडिया कॉन्फरन्स 2023 बद्दल:

- अर्बन मोबिलिटी इंडिया कॉन्फरन्स (UMI) हा वार्षिक कार्यक्रम आहे जो भारतातील शहरी वाहतुकीच्या भविष्यावर चर्चा करण्यासाठी आणि सहकार्य करण्यासाठी जगभरातील धोरणकर्ते, अभ्यासक आणि तज्ञांना एकत्र आणतो.
- 2023 UMI परिषद नवी दिल्ली येथे 27-29 ऑक्टोबर 2023 दरम्यान आयोजित करण्यात आली होती.
- अर्बन मोबिलिटी इंडिया कॉन्फरन्स 2023 ची थीम "एकात्मिक आणि लवचिक शहरी वाहतूक" होती.

राज्याला दुष्काळमुक्त करण्याची महाराष्ट्र सरकारची योजना आहे

बातम्यांमध्ये: महाराष्ट्र दुष्काळमुक्त करण्यासाठी फडणवीस यांनी नदीजोड प्रकल्पांना गती देण्यासाठी पंतप्रधानांची मदत घेतली

- उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी महाराष्ट्र दुष्काळमुक्त करण्यासाठी महत्त्वाकांक्षी नदीजोड जलप्रकल्पांना गती देण्यासाठी पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांची मदत मागितली.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- मोदींच्या अहमदनगर दौऱ्यात फडणवीस यांनी महाराष्ट्रातील काही भागांतील दुष्काळाचा मुद्दा उपस्थित केला.
- जवळपास 50 टक्के महाराष्ट्र दुष्काळग्रस्त आहे.
- राज्य सरकार ज्या दोन महाप्रकल्पांवर काम करत आहे त्याविषयी माहिती देताना फडणवीस म्हणाले, "कोकण नदीचे पाणी गोदावरी खोऱ्यात वळवण्याचा एक प्रकल्प आहे. हे पाणी मराठवाडा आणि उत्तर महाराष्ट्रातील दुष्काळावर मात करण्यास मदत करू शकते," ते म्हणाले.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

ठाणे 'स्वच्छता शिल्डसाठी सर्वोत्कृष्ट स्टेशन'

बातम्यांमध्ये: ठाणे 'स्वच्छता शिल्डसाठी सर्वोत्तम स्थानक'

- मध्य रेल्वेच्या (CR) मुंबई विभागातील सर्वाधिक गर्दीच्या रेल्वे स्थानकांपैकी एक असलेल्या ठाण्याने 'स्वच्छतेसाठी सर्वोत्तम स्थानक' हा किताब पटकावला आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

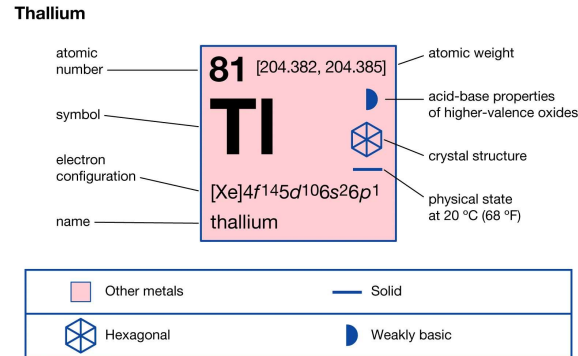
- दररोज सुमारे सहा लाख प्रवाशांची ये-जा करणाऱ्या स्थानकाची 2022 मधील उपनगरीय श्रेणी 1 ते 4 श्रेणीतील 'स्वच्छता शिल्डसाठी सर्वोत्कृष्ट स्टेशन'साठी निवड करण्यात आली आहे.

मध्य रेल्वे (CR) लवचिक कामाचे तास लागू करेल

संदर्भ:

- मध्य रेल्वे (CR) मुंबई विभागातील आपल्या कर्मचाऱ्यांसाठी लवचिक कामाचे तास लागू करेल.
- यामुळे असा उपक्रम सुरू करणारी सीआर ही पहिली केंद्र सरकारची संस्था ठरली आहे.
- यामुळे कर्मचाऱ्यांना त्यांच्या निवासस्थानापासून सीएसएमटीपर्यंत ट्रेने प्रवास करण्यासाठी पीक अवर्स टाळण्याचा फायदा होईल

थॅलियम हे हत्यार म्हणून

संदर्भ

- महाराष्ट्रातील गडचिरोली जिल्ह्यातील महागाव गावात, दोन महिलांनी कथितरित्या कुटुंबातील पाच सदस्यांना थॅलियमच्या स्वरूपात विष देऊन ठार मारले.

थॅलियम बदल

- हा अणुक्रमांक 81 असलेला एक रासायनिक घटक आहे, ज्याचा शोध 1861 मध्ये सर विल्यम क्रोक्स यांनी लावला होता.
- हा एक मऊ, जड, लवचिक धातू आहे.
- थॅलियम हे चवहीन आणि गंधहीन आहे आणि ते शोधण्यास कठीण विष म्हणून खुनी वापरतात.
- देखावा: एक मऊ, चांदीसारखा पांढरा धातू जो सहजपणे कलंकित होतो.

स्रोत:

- हे पृथ्वीच्या कवचामध्ये ट्रेस प्रमाणात आढळते.
- हे अनेक धातूंमध्ये आढळते. यापैकी एक म्हणजे पायराइट्स, ज्याचा वापर सल्फ्यूरिक ऍसिड तयार करण्यासाठी केला जातो. काही थॅलियम पायराइट्सपासून मिळवले जाते, परंतु ते मुख्यतः तांबे, जस्त आणि शिसे शुद्धीकरणाचे उप-उत्पादन म्हणून प्राप्त केले जाते.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

थॅलियमचे उपयोग

- थॅलियमचा वापर त्याच्या **विषारी स्वभावामुळे** प्रतिबंधित आहे.
- **थॅलियम सल्फेट**, एकेकाळी उंदीर मारणारा, आता अनेक विकसित राष्ट्रांमध्ये घरगुती वापरासाठी बंदी आहे.
- **फोटोइलेक्ट्रिक सेल्समुळे** याचा वापर **इलेक्ट्रॉनिक्स** उद्योगात होतो.
- थॅलियम ऑक्साईडचा वापर **उच्च-अपवर्तन ग्लास आणि कमी-वितळणारा काच** तयार करण्यासाठी केला जातो.
- हे कमी तापमानाचे **थर्मामीटर आणि अनुकरण दागिन्यांच्या** निर्मितीमध्ये देखील वापरले जाते.

आरोग्यास धोके:

- थॅलियम मज्जासंस्थेला हानी पोहोचवू शकते ज्यामुळे डोकेदुखी, अशक्तपणा आणि चिडचिड होऊ शकते. वारंवार एक्सपोजरमुळे हादरे, भ्रम, कोमा आणि मृत्यू होऊ शकतो.

Copyright © by Adda247

All rights are reserved. No part of this document may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior permission of Adda247.